

SPIS TREŚCI

.....

Wstęp (Małgorzata Hendrykowska) / 9

MAREK HENDRYKOWSKI

Dokument po wojnie. Lata 1945–1955 / 15

- Wprowadzenie / 15 • Uwagi ogólne / 24 • Czasy i ludzie / 36 • Jerzy Bossak / 36
• Stanisław Rodowicz / 38 • Tadeusz Makarczyński / 39 • Wojciech Jerzy Has / 42
• Andrzej Munk / 44 • Jarosław Brzozowski / 49 • Natalia Brzozowska / 52
• Konfiguracja gatunków / 55 • Kino służące złej sprawie / 59 • Lata powojenne
1944–1948 / 62 • Polski dokument filmowy doby socrealizmu / 66 • Początki
Odwilży 1954–1955 / 73 • Filmy dokumentalne lat 1945–1955. Wybór / 77
• Bibliografia / 83 • Polish documentary films 1944–1955. Summary / 84

ANDRZEJ SZPULAK

Czas przeobrażeń 1956–1960 / 87

- Wprowadzenie / 87 • „Czarna seria” polskiego dokumentu / 91 • Dokument
poza serią / 123 • Socjologiczna obserwacja / 123 • Felieton i satyra / 131
• Dokument ze znamionami poetyckości / 135 • Dokument oświatowy / 145
• Bibliografia / 147 • The time of change 1956–1960. Summary / 148

WOJCIECH OTTO

Obserwacje życia i peregrynacje historii / 149

- Wprowadzenie / 149 • Kino i „szkoła Karabasza” / 152 • Tradycje i transformacje
/ 169 • Na placu budowy / 169 • Wsie, miasta, miasteczka / 172 • W tonie
interwencji / 178 • Sport, ekologia, turystyka / 184 • Powtórka z historii / 187
• Nobilitacja tematu / 187 • Obrazy faszyzmu / 190 • Barwy walki / 196 • Zgubne
idee / 202 • Próby syntezy / 205 • Dokument oświatowy / 210 • Bibliografia / 220
• Observations about life and peregrinations of history. Summary / 224

MIKOŁAJ JAZDON I PIOTR PŁAWUSZEWSKI

Polski film dokumentalny lat siedemdziesiątych. Nic o nas bez nas / 227

- Na przełomie dekad / 227 • Krzywe zwierciadło *à la* Marek Piwowski / 235
• Grzegorz Królikiewicz – spojrzenie „na wylot” / 243 • „Nowa zmiana” –
dokumentaliści '71 / 249 • Ludzie na rozdrożach – portrety zbiorowe / 256
• Arcydzieło kina „nowej zmiany” – Szkoła podstawowa Tomasza Zygadły / 262
• W poszukiwaniu nowego stylu / 265 • Krzysztofa Kieślowskiego świat
przedstawiony PRL / 272 • Życiorysy na miarę epoki realnego socjalizmu / 278

- Kino Karabasza / 279 • Prowincja sportretowana / 281 • Listy gończe / 285
- Listy pochwalne / 288 • Listy z przeszłości / 291 • Marcel Łoziński – świat „widziany z dołu” / 296 • Wojciech Wiszniewski – mistrz dokumentu kreatywnego / 310 • Barański, Dziworski, Koterski i Szulkin – o dokumencie kreatywnym ciąg dalszy / 322 • Dokument oświatowy / 342 • **Zakończenie** / 354 • Bibliografia (wybór) / 356 • Documentaries of the 1970s: Nothing about us without us. Summary / 359

JADWIGA HUČKOVÁ

Opowieści naocznego świadka. Kino pomiędzy wiosnami Solidarności / 361

- W stronę *communio* / 361 • „O tych dniach pełnych nadziei” / 370 • **Pierwsze sto dni i dni następne** / 378 • „Część Radosna” chłopskiego losu / 381
- Dokument przed grudniem 1981 / 385 • Początki kina niezależnego – 1981 / 388
- **Po pierwszym szoku** / 392 • Ścieżka oficjalna / 392 • Rzeką (jeszcze) podziemną / 395 • Świadek czasu / 397 • Polska według młodych / 400
- ...muzyka, poza nią nie mamy właściwie nic / 405 • **W stronę groteski – bohater negatywny** / 406 • Człowiek przyszłości / 411 • Bohater pozytywny – wariant ofiary systemu / 412 • „Bohater metaforyczny” / 413 • Wizjonerzy / 414
- **Ucieczka (?) w świat sztuki – WFO w Łodzi** / 416 • **Rok 1984** / 420
- **Dokument w obronie wartości** / 432 • **Klasyki** / 437 • „Czarna farba bez kroplomierza” / 441 • **Dokument telewizyjny w drugiej połowie lat osiemdziesiątych** / 446 • **Druga wiosna Solidarności** / 451 • „Białe plamy... i co dalej?” / 460 • **Alternatywa? Jaka?** / 462 • Bibliografia / 465 • Tales of an eyewitness: Cinema between “Solidarity” springs. Summary / 468

MIROSLAW PRZYLIPIAK

Dokument polski lat dziewięćdziesiątych / 471

- Wstęp** / 471 • **Historia** / 475 • Historia PRL / 475 • Stosunki z ZSRR / 486
- Druga wojna światowa / 489 • Historia bliższa i dawniejsza / 500 • Dokumenty historyczne – podsumowanie / 502 • **Filmy współczesne** / 505 • Dokument polityczny / 505 • Zmiana relacji ze Wschodem / 520 • Społeczne skutki polityki / 521 • Panoramy i syntezy / 529 • Zagranica / 536 • Filmy religijne / 542
- Refleksja egzystencjalna / 547 • **Nowe formy** / 551 • Dokument refleksyjny / 551 • Dokument osobisty / 560 • Mock-dokument / 563 • **Inne** / 566
- **Podsumowanie** / 569 • Bibliografia / 569 • Polish documentaries of the 1990s. Summary / 571

KATARZYNA MAKA-MALATYŃSKA, KRZYSZTOF KOZŁOWSKI, JUSTYNA CZAJA,
ANNA ŚLIWIŃSKA

Polski film dokumentalny po roku 2000 / 573

- Przełom cyfrowy w polskim filmie dokumentalnym** / 573 • Ślady przełomu (Katarzyna Mąka-Malatyńska, Krzysztof Kozłowski) / 573 • Polski wariant *docu-soap* (Katarzyna Mąka-Malatyńska) / 590 • Dokumentalny autobiografizm (Katarzyna Mąka-Malatyńska) / 599 • **Dokument historyczny** / 607 • „Historia

oglądana spod spodu" (Justyna Czaja, Katarzyna Mąka-Malatyńska) / 607
• Powstanie warszawskie (Justyna Czaja) / 614 • Holocaust (Katarzyna Mąka-Malatyńska) / 619 • PRL (Justyna Czaja) / 624 • Poszukiwania formalne (Justyna Czaja) / 634 • **Dokumentalne obrazy kraju i świata** / 643 • Przemiany obyczajowe (Anna Śliwińska) / 643 • Sprawy bieżące (Anna Śliwińska) / 658 • Emigracja stara i nowa (Anna Śliwińska) / 661 • Podróże (Anna Śliwińska, Katarzyna Mąka-Malatyńska) / 665 • Sąsiedzi (Krzysztof Kozłowski) / 671 • **„Polska szkoła dokumentu” – żywa tradycja polskiego kina** (Katarzyna Mąka-Malatyńska) / 677 • Czym jest „polska szkoła dokumentu”? / 677 • Nowe filmy mistrzów / 682 • Ciągłość tradycji polskiego dokumentu / 684 • Bibliografia (wybór) / 691 • Polish documentary films after 2000. Summary / 698

MAREK HENDRYKOWSKI

Polska Kronika Filmowa / 701

Bibliografia / 723 • The Polish Film Chronicle. Summary / 724

Indeks filmów / 727

Indeks nazwisk / 751